Maandag 20 Maart 1944

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

61ste Jaargang No. 4161

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3.50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

RUSSEN IN BESSARABIE.

Zes Duitse duikboten naar de bodem.

Joegoslavië's Petar trouwt hedenavond.

Pierre Pucheu ter dood gebracht.

DE GEBEURTENISSEN TIJDENS HET WEEKEINDE.

Rusland.

De Russen hebben nu de Dnjester bereikt langs een front van meer dan 100 kilometer en reeds hebben zij deze rivier overgestoken over een afstand van meer dan 50 kilometer, zodat zij zich thans bevinden in Bessarabië. Dit werd gisteravond officieel door Moskou bekend gemaakt. Op de Westelijke oever van de Dnjester — in Bessarabië dus — werden meer dan 40 plaatsen veroverd, waaronder het districts-centrum Horovi. De troepen van Generaal Konev hebben de stad Mogilev Podolski bereikt en vechten tegen de vijand in de buitenwijken ervan. Volgens Berlijn staken de Russen de Dnjester over bij de stad Yampol.

In de gehele Oekraïne wordt voortgang gemaakt. De manschappen van het 1e Oekraïne-front onder bevel van Maarschalk Zjukov hebben de stad Kremenets (Krzemieniec) in vóór-oorlogs Polen veroverd. Dit werd door Stalin in een dagorder bekend gemaakt. Ook een belangrijke heuvelstelling bij Kremenets werd door de Sovjets veroverd. Bovendien werden aan dit front meer dan 40 plaatsen veroverd. De Russen naderen reeds de stad Kowel, volgens bericht uit Berlijn.

Ten Noord-Westen van Vinnitsa werden nog 10 grote plaatsen genomen en ten Zuiden van Zjmerinka vielen 50 plaatsen en de spoorwegstations Gudki, Yerosjenko en Rakhni in handen der Russen.

Ten Zuid-Westen van Novo Ukrainka werden nog 80 plaatsen veroverd en de spoorwegstations Besptovo en Klinenaya. Ten Zuid-Westen van de stad Bobrinets werd het offensief voortgezet en veroverden de Russen het districtscentrum van het Nikolaev-gebied Yelanets, het districtscentrum van het Odessa-gebied Bratskaya alsook meer dan 70 andere plaatsen.

Italië.

Het grootste deel van Cassino is nu in handen der Geallieerde troepen, maar de Duitsers bieden nog verwoed weerstand aan de Westelijke rand van de stad. De troepen van het 5e leger hebben ook enige vordering gemaakt op de heuvel van de abdij; van hun nieuwe stellingen uit hebben zij een overzicht op de stad, waar het Hotel Continental het voornaamste centrum van het vijandelijk verzet blijft. Nieuw Zeelandse en Brits Indische troepen hebben het grootste aandeel in de strijd om den vijand van zijn stellingen aan dit front te verdrijven.

De nazies doen soms felle tegenaanvallen, die niet allen mislukken. De tanks waarmede de Nieuw Zeelanders de stad binnendrongen, stuitten op de puinhopen die als gevolg van de bombardementen en beschietingen ontstonden. In de namiddag van Zondag werd een groot aantal Duitse gevangenen genomen, aldus seinde de correspondent Lynn Heinzerling. Op het strandhoofd ten Zuiden van Rome vinden plaatselijke gevechten plaats en aan het front van het 8e leger duren de patrouille-activiteiten voort.

Luchtfront.

Zowel uit het Westen als uit het Zuiden hebben de Geallieerde luchtstrijdkrachten tijdens het weekeinde Duitsland en de bezette landen bestookt. Tijdens het weekeinde werden meer dan 200 Duitse vliegtuigen vernield als gevolg van de hevige Geallieerde luchtaanvallen. Zaterdag begon het met een grote aanval door de Noordamerikanen op München en Friedrichshafen. 82 Duitse vliegtuigen werden hierbij neergeschoten, waaronder 39 door de escorterende gevechtsvliegtuigen. De aanvallers verloren 45 bommenwerpers en 10 gevechtsvliegtuigen.

Zaterdagmiddag werden militaire doelen in Noord-Frankrijk aangevallen door middelzware bommenwerpers van de Noordamerikaanse en Britse luchtmachten. Britse en Geallieerde Mosquito's vielen een fabriek te Hengelo in Nederland aan. 2 Mitchells en 1 Mosquito worden van deze aanvallen vermist, doch de bemanningen van beide Mitchells bevinden zich in veiligheid. In de nacht van Zaterdag op Zondag verschenen meer dan duizend Britse vliegtuigen boven Duitsland.

De industrie-stad Frankfurt aan de Main was het voornaamste doel. Viermotorige Lancasters bestookten ook de fabrieken voor springstoffen te Bergerac in Frankrijk, ongeveer 80 kilometer ten Oosten van Bordeaux. Hier werden enkele van de nieuwe bommen van 6 ton geworpen. Volgens de rapporten werd de fabriek in lichterlaaie gezet. Andere vliegtuigen vielen niet nader genoemde doelen in Duitsland aan en legden mijnen in de vijandelijke wateren. Slechts 22 vliegtuigen worden van deze nachtelijke aanvallen vermist. De Geallieerde luchtmacht in het Middellandse Zeegebied viel Zaterdag vijf vijandelijke vliegvelden in Noord-Italië aan: te Udine, Villa Orba, Lavariano, Gopiza en Maniago. Bovendien vielen middelzware bommenwerpers van de tactische luchtmacht de spoorwegen te Orvieto en Foligno aan en de havenwerken te Piombino. Livorno werd aangevallen door vliegtuigen van de kust-luchtmacht en voorts werden kanonstellingen en vijandelijke concentraties bestookt. Bij de aanval op de Duitse vliegvelden werden 48 Duitse toestellen uit de lucht neergeschoten. Maar op de grond werden op zijn minst 58 vijandelijke vliegtuigen vernield. Door de Geallieerde luchtmacht werden meer dan 2000 enkelvluchten uitgevoerd, aldus meldde het communiqué van Napels.

In de loop van Zondag werden Klagenfurt en Graz in Oostenrijk gebombardeerd.

80 Vijandelijke jagers vielen de aanvallers aan. Hiervan werden 30 neergeschoten, waarvan 28 door de Vliegende Forten en de Liberators.

In de afgelopen nacht werden door Mosquito's van het Bommenwerperscommando uit Engeland aanvallen gedaan op doelen in Midden- en West-Duitsland. Ook werden er mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. Geen enkel vliegtuig wordt van deze aanvallen vermist.

Zeefront.

De Britse Admiraliteit maakt bekend, dat tijdens verrichtingen, die zich over een tijdperk van twintig dagen uitbreidden in de Noordatlantische Oceaan, geleideschepen onder commando van Kapitein F. J. Walker in de „Starling" in totaal zes vijandelijke duikboten hebben vernield. De Admiraliteitsraad betreurt het evenwel te moeten bekendmaken, dat de „Woodpecker" — een der geleideschepen — tot zinken kwam als gevolg van een torpedo-treffer. Het vaartuig was op sleeptouw genomen door een ander doch door het slechte weer schepte het water en zonk. De bemanning werd gered.

Radio-Tokio deelde mede, dat de Japanse duikboten het te druk hebben gehad met het brengen van voorraden naar de voorposten om zich te kunnen wijden aan de eigenlijke taak, waarvoor zij bestemd zijn: het tot zinken brengen van vijandelijke (Geallieerde) oorlogsschepen.

Stille Oceaan.

De Japanse basis Paramusjiro in het Noorden van de Koerilen is Zaterdag voor de derde opeenvolgende dag aangevallen door Noordamerikaanse vliegtuigen. Ver naar het Zuiden wordt de luchtoorlog voortgezet tegen de vijandelijke eilandenbases.

Ponape, Kussaie en bases in de Oostelijke keten van de Marshall-groep werden nog gebombardeerd. In de Admiraliteitsgroep werd Lorengau op het eiland Manus veroverd door de Noordamerikaanse troepen.

Finland.

Finlands laatste kans op vrede schijnt geweest te zijn niettegenstaande de waarschuwing van Veldmaarschalk Mannerheim, dat het militair gesproken onmogelijk is om de Finse linies te houden ingeval het Rode leger een offensief opent. De verklaring van Mannerheim werd in Stockholm bekend, niettegenstaande de strenge censuur welke door Premier Edwin Linkomies werd ingesteld.

Kapitein Randolph Churchill, onlangs in conferentie met Tito, zou volgens Duitse bekendmaking aan het hoofd van Commando-troepen op het eiland Lissa zijn geland.

KLAGENFURT EN NOORD-ITALIË AANGEVALLEN.

Het vliegveld en in de buurt liggende fabrieken en spoorlijnen van Klagenfurt en Graz, alsmede de spoorlijnen bij Knin en Metkovic zijn gisteren door middelzware bommenwerpers aangevallen. De havenwerken van San Stefano en Porto Farrago, de spoorlijnen bij Arezzo, Orvieto en Avezzano, Valmontone en Fabriano werden aangevallen. Bombarderende gevechtsvliegtuigen bestookten met medewerking van de strijdkrachten te land de scheepvaart op de Adriatische Zee. Middelzware en zware bommenwerpers vielen de havenwerken van Monfalcone aan in de afgelopen nacht.

In de loop van gisteren werden 32 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten tegen 17 geallieerde vliegtuigen, die vermist worden. De Legerluchtmacht van de Middellandse Zee voerde ongeveer 1800 enkel-vluchten uit (d.i. één enkele vlucht van één enkel vliegtuig — Red.). De vijand voerde meer dan 100 enkelvluchten uit boven het gevechsterrein (Napels, (AP) 20.3).

DRASTISCH STRAF-SYSTEEM IN JAPAN.

Het cabinet van Generaal Hideki Tojo, tevens premier van Japan, heeft een drastisch strafstelsel ingevoerd voor wat betreft de Japanse nijverheid, die thans geheel op militaire leest geschoeid werd volgens de Tokiose radio. Voormannen werden gemachtigd hun ondergeschikten te straffen (New York, (AP) 20.3).

PUCHEU TERECHT GESTELD.

Pierre Pucheu, voormalig Minister van Binnenlandse Zaken van het Vichy-regiem, werd op beschuldiging van hoogverraad terecht gesteld. De terechtstelling vond plaats in het militaire station Hushien Dey. Het hof wees Pucheu's appèl twee dagen geleden van de hand (Algiers, (AP) 20.3).

Het nieuws van vandaag.

De Russen vechten vandaag in Bessarabië na de rivier de Dnjester overgestoken te zijn bij Yampol. De rivier werd overgestoken over een lengte van meer dan 50 kilometer, doch de Russen bereikten haar langs een front van wel meer dan 100 kilometer. Dit is het belangrijke nieuws van heden. Bessarabië staat op het ogenblik onder het bestuur van Roemenië, doch de Russen zeggen dat Bessarabië aan Rusland behoort. Wij krijgen hier dus hetzelfde als bij het oversteken van de vóór-oorlogse grens door de Russen. In het gebied van vóóroorlogs Polen is nu de belangrijke stad Kamenets veroverd door de troepen van het 1e Oekraïne-front onder bevel van Maarschalk Grigori K. Zjukov. Het belangrijke spoorwegknooppunt Vinnitsa in de Oekraïne werd door de nazies ontruimd.

Volgens berichten uit Turkije hebben de Geallieerden 7 voorwaarden gesteld aan den Roemeensen Prins Balbu Stirbey, die hiervoor op eigen gelegenheid naar Caïro ging. Volgens deze voorwaarden zal Roemenië Bessarabië en Noord-Boekovina aan Rusland moeten afstaan, maar men garandeert de teruggave van Transylvanië dat Hitler aan Hongarije gaf en het deel van de Dobroedzja dat Bulgarije kaapte. En over vorstelijke personen van de Balkan gesproken: hedenavond trouwt in Londen Koning Petar van Joegoslavië met Prinses Alexandra van Hellas.

Cassino aan het hoofdfront in Italië is reeds grotendeels in Geallieerde handen maar de nazies bieden verwoed weerstand en volgens de berichten van hedenmorgen wisten zij zelfs enig terrein te heroveren, dat de vorige dagen door de Nieuw Zeelandse en Brits Indische troepen genomen werd. Overigens is niet veel te melden van de landstrijd in Italië maar de luchtstrijd is daarom des te feller. Vijf vliegvelden in Noord-Italië werden door de Geallieerden gebombardeerd alsook Graz en Klagenfurt in Oostenrijk. De vliegtuigen, die in Engeland hun bases hebben voeren het lucht-offensief steeds meer op. Enkele der aangevallen doelen van het weekeind zijn: München, Friedrichshafen, Hengelo, Frankfurt, Bergerac.

Weer zijn 6 Duitse duikboten tot zinken gebracht, volgens bekendmaking van de Britse Admiraliteit. En de Japanse duikboten moesten zich volgens mededeling van Radio-Tokio bepalen tot het brengen van voorraden naar de geïsoleerde Japanse garnizoenen in de Stille Oceaan. Duikboten moeten dus de plaats innemen van de koopvaardijvloot. Lorengau op het eiland Manus in de Admiraliteitsgroep is veroverd en de bombardementen op de Japanse bases duren verwoed voort.

In Noord-Afrika werd Pierre Pucheu, oud-minister van Binnenlandse Zaken van Vichy, hedenmorgen ter dood gebracht.

„E PLURIBUS UNUM".

Tussen de staatsvormen waarin het Nederlandse volk in de loop der eeuwen is verenigd geweest als natie en de Verenigde Staten van Amerika, heeft immer een goede verstandhouding bestaan. Het volk der Nederlanden en het volk der Verenigde Staten zijn nog nimmer met elkander in oorlog geweest, een unicum tussen de verschillende volken welke de Verenigde Natiën thans uitmaken. In vrijheidsstreving heeft ons volk in het Noordamerikaanse volk zijns gelijke, wij tegen Spanje, zij tegen den Engelsman. En reeds hoeveele malen is het de laatste jaren verkondigd, dat toen ons land via het Bovenwindse St. Eustatius de wapensmokkel dreef met de Noordamerikanen in hun strijd om de vrijheid en onafhankelijkheid, dat het het Nederlandse Rood-Wit-Blauw is geweest, dat voor het eerst in de historie als nationale vlag saluut bracht aan The Star Spangled Banner?

Er is meer. In de 16e en 17e eeuw was ons volk het pioniersvolk dat naar het nieuwe land uittrok. Ongeveer 6000 Nederlanders zijn gegaan, het waren de Kuitbroeken of Knickerbockers, waarvan wij sedert enkele weken een specimen in ons stadsbeeld hebben in het standbeeld van houten Piet, den groten Stuyvesant, die niet alleen Nederland en de Verenigde Staten verenigt, maar in wiens persoon ook de zo nauwe betrekking tussen ons staatsdeel Curaçao en de Verenigde Staten wordt gesymboliseerd.

Later in de 19e eeuw brak een nieuwe tijd van uitwijking van Nederlanders naar de Verenigde Staten aan, meer dan 200.000 mensen zijn toen overgestoken. Uit deze 230.000 Nederlandse pioniers, die in de loop der eeuwen naar Noord-Amerika gingen zijn thans ongeveer 2 millioen nazaten gesproten, wien Neêrlands bloed door de aad'ren stroomt.

Door de loop der historie is het Nederlands als voertaal in Noord-Amerika verloren gegaan, maar wat gebleven is zijn de namen van Nederlandse oorsprong. Van alle Presidenten van de Verenigde Staten werden slechts drie met een niet-Engelse naam gekozen: Van Buuren en de twee Roosevelts, beiden van Nederlandse afkomst.

Dit werd nog eens beklemtoond bij de bezoeken die Roosevelt aan Curaçao bracht, eerst in zijn jonge jaren op een rondtocht door de Caraïbische Zee, later in de tweede wereldoorlog, toen hij verleden jaar terugkerend uit Noord-Afrika enige tijd zonder dat iemand er hier van wist op Hato zat en met een paar lieden sprak over zijn naam. Dit werd beklemtoond, toen John Roosevelt, de jongste zoon van den President in Februari 1942, met zijn vrouw ons eiland bezocht en vertelde hoe zijn Vader het eiland altijd onthouden had: „the island of the goats" had de President het bij het afscheid genoemd, maar John zeide ons toen, dat hij de Drie Gebroeders interessanter had gevonden, terwijl zijn vrouw meer hield van de zakken vol souvenirs, die zij in de Herenstraat had ingeslagen.

Dit was een populaire noot, die getuigt van de grote belangstelling van President Roosevelt voor Curaçao, een symbool van de band tussen Nederland en de Verenigde Staten, welker wapendevies luidt: E pluribus unum — uit velen werden wij één. Eén dier vele samenstellende delen is het Nederlandse volk. Als bondgenoten, zij aan zij vechtend tegen den gezamenlijken vijand, „'mid the havoc of war and the battle's confusion" zoals het Noordamerikaanse volkslied zingt, weten wij, dat ook dit bondgenootschap de vrede zal komen:

„O thus be it ever when free
men shall stand
Between their loved homes and
the war's desolation".

PETAR TROUWT.

Van gezaghebbende zijde wordt vernomen, dat Koning Petar van Joegoslavië en Prinses Alexandra van Hellas hedenavond tijdens een particuliere plechtigheid in het huwelijk zullen treden. (Londen, (AP) 20.3).

Mountbattens Van der Laan vertrekt Vrijdag.

De blijmoedigen beërven het aardrijk.

Morgen! blij dat u er bent. Ja, jammer niet zo'n gezellige komst. Jasje maar uit doen? Een sigaret? Chesterfield, Lucky Strike, Camel? O neen, u hebt liever een sigaar, even Lampe het kistje van de gevangenis laten halen. Ja ja, u krijgt er een uit de gevangenis, maar zelf gaat u er niet heen, hoor.

Het was een traditie geworden voor wie een uitnodiging kregen om een praatje te komen maken met den thans heengaanden Procureur-generaal, Mr. Thys van der Laan. Vriendelijk lachend, de armen uitgespreid komt de Heer van der Laan dan op u af, praat over koetjes en kalfjes, wordt onderbroken door het gerinkel van een van de zes telefoontoestellen die op een aparte tafel naast zijn lessenaar staan (de gouverneur heeft er twee), schommelt wat achterover, steekt een sigaret op en bereikt ondertussen met vriendelijkheid meer dan anderen met gezag wrevelig gedaan krijgen. Zo was het met ons, zo was het met velen in de loop dier vijf jaren, dat Mr. van der Laan hier procureur-generaal was.

Mr. van der Laan kwam uit de Oost, waar hij terstond na het beëindigen van zijn studies in Leiden heen gegaan was. Feitelijk is Mr. van der Laan tweemaal Meester in de rechten, daar hij eerst zijn titel haalde voor Nederlands recht en daarna de studie voor Indisch recht volgde, die ook met een gunstig doctoraalsexamen, dus met een tweede Meesterstitel besloten werd. In tegenstelling tot bijna alle juristen van Curaçao is Van der Laan zich hier echter geen Dr. gaan noemen, maar hield hij zich bij het echt-Nederlandse Meester.

De Heer van der Laan was al gedurende zijn studietijd aangenomen voor Indië, huwde in Nederland en is van 1929 tot 1939 in verschillende rechterlijke functies in Indië werkzaam geweest en wel op Borneo op één plaats en op Java op drie plaatsen. In 1935 ging het Gezin van der Laan met verlof naar Nederland, keerde in 1936 terug naar Indië en Mr. van der Laan was daar 1e Substituut officier van Justitie bij de Raad van Justitie te Batavia, toen in Augustus 1938 liefhebbers gevraagd werden met ruime ervaring om Procureur-generaal op Curaçao te worden. Van der Laan was no. 2 van de zeven sollicitanten, kreeg de baan en ging December 1938 weg uit Indië om via Europees Nederland op 22 Februari 1939 te Willemstad te arriveren. Nauwelijks ingewerkt, brak de oorlog tussen Polen, Engeland en Frankrijk enerzijds en Duitsland andererzijds uit, waaruit alras de tweede wereldoorlog zou ontstaan.

De capaciteiten van Van der Laan werden op de proef gesteld, want in een geheel vreemde omgeving moest hij de veiligheid naar binnen en buiten handhaven. In den aanvang was dit zeer moeilijk gezien het beginsel van de handhaving der neutraliteit. Van der Laan ontwierp oorlogsmaatregelen en paste ze toe, hield het toezicht op de vreemdelingen enz.

De Procureur-generaal is na den Gouverneur de hoogste magistraat in den lande. Hij is de enige hoofdambtenaar, die een ambtsautomobiel met ordonnans heeft. Wie den chef wil kennen, vrage het den dienaar. De ordonnans, de Heer Lampe, zal inderdaad geen kwaad van zijn aftredenden baas vertellen, het tegendeel. Bij allen is de Heer van der Laan een geziene figuur.

Van der Laan bezat die bij ontzagsdragers zo zeldzaam gevonden eigenschap, dat anderen het prettig vonden naar de raad van Van der Laan te luisteren. Van der Laan is meer de man van het tact dan van het gezag.

De Redactie van ons blad en Van der Laan hebben soms fel tegenover elkander gestaan. Onze lezers weten dat. Soms zijn wij genoopt geweest scherpe critiek te doen horen. Nu de Heer van der Laan heengaat stellen wij er prijs op, dat het publiek wete, dat Van der Laan hier de enige persoon in overheidsdienst is geweest, die ons nimmer nog heeft aangesproken om woorden die over zijn persoon, werk of functie geschreven werden. Een stricte onpartijdigheid en een gevoel voor humor waren zijn eigenschappen. Toen wij eens schreven, dat weer enkele lieden naar het kot onder het kantoor van den P.G. gesleept waren, belde Van der Laan ons fijntjes op: „Mis! Het kot zit niet onder het kantoor van den P.G., het zit onder de statenzaal". Zulke dingen zouden wij meer kunnen releveren en wij zouden het gaarne doen, want wat ons betreft gaat er in Van der Laan een man heen, die door zijn blijmoedigheid het aardrijk beërfde, eerst op Curaçao, waar hij veel stille sympathie genoot en straks in letterlijke zin als hij via New York, Londen, Australië zich als Juridisch adviseur voor de Nederlandse sectie in de staf van Mountbatten naar Nieuw Delhi begeeft.

Op Curaçao was de Heer van der Laan Hoofd der Politie, Voorzitter van de Commissie van Administratie van de Gevangenis en het Huis van Bewaring van Curaçao, Hoofd van het Hulpbureau voor de Industriële Eigendom (dit verzorgt patenten, octrooien) en indertijd was hij Voorzitter van de Commissie tot Reorganisatie van de Gouvernementsadministratie, welke in 1941 werd opgeheven. Dan is Van der Laan geweest Hoofd van de Censuur, zowel van post, telegraaf en pers.

In het openbare leven trad de Heer van der Laan niet sterk op de voorgrond, hij meende dat dit beter was in verband met zijn positie. Vooral op Curaçao is dit een daad van wijsheid geweest, want wat de perscensuur betreft — en dit is dan een terrein waar wij immers uit ervaring kunnen spreken — heeft hij getracht de zakelijke behartiging van de publieke zaak niet te doen ontaarden in persoonlijke verwikkelingen, een gevaar dat in de kleine Curaçaose gemeenschap steeds dreigt. Hij stelde zich op het standpunt, dat critiek op de overheid of een harer organen, die in Europa niet in het minst zou schaden, hier kon leiden tot bedenkelijke gevolgen. Hij richtte zich naar het beginsel

Wordt vervolgd op pagina 3.

Internationale Politie-Arbeid

(II)

door

G. SEPPEN,

Inspecteur van Politie.

— De mislukking van „Sanctie - maatregelen" buiten de eigenlijke misdaad - preventie —

Wij vestigden in ons eerste artikel [1]) de aandacht op politieke invloeden, die in de laatste jaren de goede gang van zaken bij de internationale politie-arbeid belemmerden, maar wezen nog niet op de vrijwel totale mislukking van de internationale politie-preventie bij uitstek, de sanctie-maatregelen, destijds o.a. genomen tegen Italië ten tijde van de oorlog met Abessinië.

Hoe keurig was onze Nederlandse **sanctie-wet** van 1935, waarbij de bevoegdheid werd voorbehouden tot het nemen van nadere maatregelen ter bevordering van de internationale samenwerking tot het voorkomen of het beëindigen van vijandelijkheden. Er was opgenomen een invoerverbod van goederen, een verbod van credietverstrekking, zelfs een verbod om schepen over te dragen of een haven te laten aandoen, allen gericht tegen een nader bij Koninklijk Besluit aan te wijzen land.

Een ruime opsporingsbevoegdheid werd gegeven, ook aan de opsporingsambtenaren in Nederlands Oost-Indië, Suriname en Curaçao en alle overtredingen dienden als misdrijven te worden beschouwd (Wet van 26 October 1935, S 621).

Ook de aanwijzing van „ondeugende landen" geschiedde o.a. bij K.B. van 14 November 1935, S. 647, ten aanzien van Italië in verband met de aanval op Abessinië, doch het resultaat was bedroevend.

Nederland was zeer zeker één van de trouwste leden van de Volkenbond en heeft nimmer geschroomd loyaal en vlot op het terrein der internationale samenwerking mede te doen, maar in de dreiging van het naderende, geweldige, onweder, dat in 1939 losbarsten zou, blies de politieke wind van grote Europese landen alles omver.

Ook in onze „Centrales", die in het voorgaande artikel reeds werden genoemd, brachten politieke rukwinden ernstige schade aan en vooral, toen in de totalitaire landen politiek en misdaad verweven werden tot een troebel geheel, raakte de objectiviteit zoek en daarom moest van stonde af aan een zekere gereserveerdheid in acht worden genomen.

Typerend hiervoor is de toelichting op het Ministerieel Besluit van 29 December 1936, tot vaststelling van nadere voorschriften betreffende de Nederlandse Centrale, inzake internationale misdadigers, die in zeer voorzichtige bewoordingen op dit gevaar wijst:

„Terwijl in het besluit van 7 Mei 1932, No. 1900 G, 2e Afdeling A, slechts was aangegeven welke personen **niet** onder de categorie internationale misdadigers vielen, is thans in de hiervoor afgedrukte nieuwe voorschriften betreffende de Nederlandse Centrale inzake Internationale Misdadigers van dat begrip een positieve omschrijving opgenomen.

Gezien de huidige internationale verhoudingen diende ten deze de nodige voorzichtigheid te worden betracht.

In de thans opnieuw vastgestelde voorschriften is daarom, in verband met de practijk op het gebied van uitlevering, rekening gehouden met het beginsel, dat **internationale rechtshulp zich niet uitstrekt over politieke misdadigers.**

In artikel 3 van de nieuwe voorschriften is derhalve bepaald, dat bedoelde personen niet vallen onder het begrip internationale misdadigers.

Wel zullen de Nederlanders, die zich in verschillende landen opzettelijk aan niet-politieke misdrijven hebben schuldig gemaakt, onder de categorie internationale misdadigers kunnen worden gerekend.

Evenzeer kan een vreemdeling, die verdacht wordt hier te lande een of ander opzettelijk misdrijf te hebben gepleegd onder de categorie „verdacht internationaal misdadiger te zijn" vallen, mits maar uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden voortvloeit dat hij ook wel in het buitenland een opzettelijk misdrijf heeft begaan.

In beginsel kan er dus evenzeer ten aanzien van Nederlanders als ten aanzien van vreemdelingen aanleiding bestaan te vermoeden, dat zij, als internationaal misdadiger of als verdacht dit te zijn, moeten worden aangemerkt.

Practisch evenwel zal uiteraard dit vermoeden in de regel ten aanzien van vreemdelingen, die hier te lande aangehouden worden, eerder rijzen dan ten aanzien van Nederlanders.

De daartoe geroepen politiefunctionarissen worden bij deze uitgenodigd zich wel naar de nieuwe bepalingen te gedragen.

Voorts wordt nog gewezen op de wenselijkheid, om de modus operandi (vide punt No. 11 van vorenstaand formulier) duidelijk en meer uitvoerig te omschrijven, dan doorgaans pleegt te geschieden".

— De „Zigeuner-Centrale" van het Wapen der Koninklijke Maréchaussée —

Eén van de laatste Centrales, die door de Nederlandse Regering vóór 1940 was ingesteld, was die ter bestrijding van het Zigeuner-euvel, een probleem, waarmede politie-kringen in Europa zich reeds jaren bezig hielden.

De leiding van de Nederlandse Zigeuner-Centrale werd terecht opgedragen aan den Inspecteur van het Wapen der Koninklijke Maréchaussée te 's Gravenhage, bij Ministerieel Besluit van 23 December 1937, No. 6941 G., en wel tijdens de ambtsperiode van den zeer bekwamen en voortvarenden Minister van Justitie Mr. Goseling, die de unificatie van het Nederlands Politie-Instituut een eindweegs op gang bracht, doch die om politieke redenen na korte tijd aftrad.

Hiermede deed het „Wapen" zijn officiële intrede in het internationaal politiewerk en Nederlands beste Militaire - Politie-Instituut was daarin vanzelfsprekend van harte welkom.

Moge het als een erkend axioma gelden, dat de combinatie van politie-arbeid tezamen met zuiver militair werk in beginsel vele bezwaren oplevert, de Koninklijke Maréchaussée maakt hierop een in het oog vallende uitzondering.

Dit zuiver militair georganiseerde politie-apparaat, dat sedert ruim een eeuw, wat materiaal en discipline betreft, onder het Departement van Oorlog ressorteert, doch wat de oefening van de Algemene en Rechtelijke Politie aangaat, onder de jurisdictie van den Minister van Justitie valt (artikel 8 van het Souverein Besluit van 1815), gold in Nederland van vóór 1940 als eén van de beste politie-corpsen, welks devies: **„Zonder vrees en zonder blaam"**, het steeds de volle eer aandeed.

Het was dit militair Politie-Instituut, dat in zijn gelederen ware vakmensen telde en het is met respect en grote waardering, dat wij terugdenken aan onze politie-tijd op het platte land, waar het voornamelijk de Brigade-Commandanten der Koninklijke Maréchaussée waren, op wier vakbekwaamheid en ervaring het politie-werk steunde.

Dit feit doet overigens aan onze waardering voor andere politie-mannen in het geheel niets af.

Met de instelling van de Nederlandse Zigeuner-Centrale, die aangesloten was bij de Europese Centrale te Wenen, werd een aanvang gemaakt met de registratie van de in Nederland aanwezige zigeuners, een volkje, dat onder zijn leden vele lieden, behorende tot het gilde der internationale misdadigers, telt.

De in bijna elke Nederlandse Provincie, in het biezonder aan de landsgrenzen, gestationneerde brigades der Koninklijke Maréchaussée, hadden bij voortduring contact met dit soort lieden, terwijl het der gemeente-politie in de talrijke gemeentelijke woonwagenkampen niet minder werk bezorgde.

Uiteraard ging het hier niet om de bona-fide woonwagenbewoners, doch om de nakomelingen van het nomandenvolk uit Voor-Indië, dat reeds van de 10e eeuw af Europa binnendrong, zonder ooit op een bepaalde plaats tot rust te komen.

Deze, uit een maatschappelijk oogpunt anti-sociale elementen, die enerzijds uit artistieke motieven grote aantrekkingskracht oefenen en worden verheerlijkt, doch andererzijds van overheidswege zwaar worden verguisd, vormden het object van voornoemde Centrale.

Later kwamen daar nog bij de zich in Nederland ophopende Chinezen (de zgn. „Pinda-mannetjes"), die eveneens door de zorgen van de Koninklijke Maréchaussée werden geregistreerd.

De resultaten van de arbeid van de Nederlandse Zigeuner-Centrale is ons niet bekend, daar wij juist omstreeks die tijd Nederland verlieten.

— De oriëntering van de na-oorlogse politie zij allereerst nationaal —

Wij hebben in ons vorig artikel van een internationaal georiënteerde politie gerept, daarbij ruimte latende aan verschillende mogelijkheden met betrekking tot de eigenlijke nationaliteit van een dergelijk Instituut.

Immers het begrip „internationaal georiënteerd" sluit niet in, dat zulk een politie niet nationaal zou kunnen zijn, wat recrutering en samenstelling **betreft. Het begrip** bedoelt alleen de richtlijnen der werkzaamheid aan te geven en dat deze qualificatie overigens een voor-opgezet doel heeft willen wij eerst uiteenzetten.

Het is zo gemakkelijk om van een internationaal politie-leger, belast met de handhaving van internationale wetten, te spreken, zoals in meergenoemd artikel over een Volkenbondsleger is geschied en het is nog eenvoudiger om deze organisatie als een soort ideaal tegenover een min of meer duister verleden te stellen.

Maar men mag vooral niet vergeten, dat hetgeen de verschillende Europese Staten **na** deze oorlog in de eerste plaats nodig hebben, niet een internationale, maar een **nationale rust** en **orde** is, in de ware zin van het woord.

Er zal zoveel geestelijke ademnood zijn, gepaard met physieke en psychische uitputting, dat voornamelijk de **nationale gedachte** voor de volken het machtig bindmiddel zijn zal voor de sanering van een perfide erfenis, die onze generatie aan de komende geslachten nalaat.

En het met een handomdraaien in een keurslijf van zogenaamd internationale wetten willen wringen van de volken van Europa, zou wellicht even grote en hardnekkige weerstand ondervinden, dan de pogingen tot het creëren van een nieuwe Europese orde die onze vijanden van thans aan ons willen opdringen en die aan de ruïneuze scheppingsdrang uit het duister brein van deze — Europa vernietigende — geweldenaars ontsproot.

Dit neemt niet weg, dat wel op handhaving van organisatorische maatregelen van des vijands zijde kan worden aangedrongen en zo zal de terstond na 1940 geforceerde instelling van een Nederlandse **Rijks-politie,** waarop overigens jaren en jaren is gewacht, zeker het bloedig beleid van den bezetter mogen overleven.

Men begrijpe, dat het eerste stuk „Politiezorg" na deze oorlog, de nationale misdaad-bestrijding zal zijn, een taak, die enorm zal zijn verzwaard, juist door de oorlog.

Vertoonde de misdaad-statistiek in de jaren na 1918 een curve-top, voornamelijk vanwege de demoraliserende mobilisatie-omstandigheden, welk een ongekende uitslag zal diezelfde curve laten zien na de duistere bezettingsjaren en de uitmergelende vergiftiging van een groot gedeelte van het Nederlandse volk!

Vooral in de Nederlandse jeugd is een hang naar de gewelddaad ontwaakt, die leven, noch recht, respecteert en die, thans gericht tegen den **bezetter, wellicht na** herstel onzer vrijheid niet aanstonds meer te remmen is.

Daarom zal het Nederland van de toekomst aan het volkseigene uit een bloeiend verleden een grote plaats moeten inruimen en voornamelijk **nationaal** en eerst daarna **inter-nationaal** georiënteerd moeten zijn.

Het stok-oude Europa zal ook na deze oorlog tal van volken opleveren, wier mentaliteit zo diametraal tegenover die van buurvolken is gesteld, dat het schabloonachtige wetten borduren op het stramien ener **volkenbonds**gedachte funest zou kunnen zijn.

De internationale samenwerking zal dan ook m.i. uitsluitend dienen te worden gezocht in de heroriëntering van de nationale wetgeving op een gezamenlijke Europese belangensfeer.

Vandaar onze suggestie van een krachtige, uitmuntend georganiseerde en boven alle politiek staande Nederlandse Rijks-politie met internationale mogelijkheden op de basis van het reeds bestaande Rijks-Centrale-systeem.

— Van een streven naar algemene internationalisering is geen sprake —

Reeds thans blijkt, dat het streven naar internationalisering niet bijster groot moet worden genoemd. Is het niet opvallend, dat heden ten dage in **Londen, met** talrijke regeringen in ballingschap op één plaats verenigd, van pogingen tot **internationale** wetgeving weinig of niets wordt bemerkt?

Integendeel, o.a. de toepassing van het **zeerecht,** dat toch voorwaar wel een zaak van internationaal belang is, ontwikkelde zich juist in nationale richting met grotere competentie dan voorheen het geval is. Wij noemen slechts de Buitengewone Raad voor de Scheepvaart in Londen, waar niet **alleen het Nederlands Zeerecht, maar ook de** typisch Nederlandse sfeer in de rechtzaal wordt gestimuleerd en waar de nationale gedachte in zaken van internationaal belang op de voorgrond wordt gesteld.

De President van de Nederlandse Rechtbank in Londen, uitte zich met betrekking tot de bestraffing van **Oorlogsmisdadigers** als volgt:

„Ten aanzien van de bestraffing van oorlogsmisdadigers huldigde men aanvankelijk veelal de mening, dat deze in haar geheel door een internationaal strafgerechtshof zou **moeten geschieden,** hetgeen echter aanleiding zou geven tot grote technische moeilijkheden. Gelukkig is men thans in deskundige kringen vrij algemeen tot de overtuiging gekomen, dat het overgrote deel der oorlogsmisdadigers veel beter door **Nationale rechtbanken** kan worden berecht. Ook de Declaratie van Moskou spreekt zich zeer duidelijk in die richting uit". (Zie artikel „Oorlogsmisdadigers" in dit blad van 2 Februari 1944).

Dit neemt niet weg, dat bovengenoemde gezaghebbende figuur wel voorstander is van de instelling van een Internationaal Gerechtshof voor Strafzaken, hetgeen tevens de tot standkoming van een Internationaal georiënteerde Politie betekent.

Wij hadden een bescheiden poging in die richting beloofd te ontwikkelen en het domein van den jurist verlatende [2]), hetgeen nimmer dat van de politie is, geloven wij, dat **onze Nederlandse Politie de potentie bezit om internationale politie-arbeid op vruchtdragende wijze te verrichten, mits op de basis van internationaal vertrouwen en internationale loyaliteit.**

Dat wij daarbij aan het Wapen der Koninklijke Maréchaussée denken, spreekt vanzelf, maar ook het vernieuwde Corps Rijksveldwacht, dat zich vlak vóór de oorlog in het bezit van zulk een eminent Chef als **Inspecteur** van **Zoelen** mocht verheugen, dient een woordje mede te spreken.

Moge na deze oorlog het kleine Nederland, dat in meer dan één opzicht tot de waarlijk belangrijke Europese naties mag worden gerekend, in zijn Politie-Instituut van de toekomst een voorname plaats innemen in de strijd tegen de misdaad en moge ons prachtige politie-vak weer worden het, boven iedere subjectiviteit verheven, onafhankelijke, fiere en gave gezagsorgaan in dienst der mensheid, waartoe het geen leger nodig heeft.

Laat de soldaat inderdaad soldaat blijven in de volle zin des woords.

Hoog de Politie, voor Koningin en Vaderland en in volslagen dienstbaarheid van het geweten der natie en bovenal van de vrijheid en het recht!

[1]) Dagblad Amigoe di Curaçao van 15 Februari 1944.

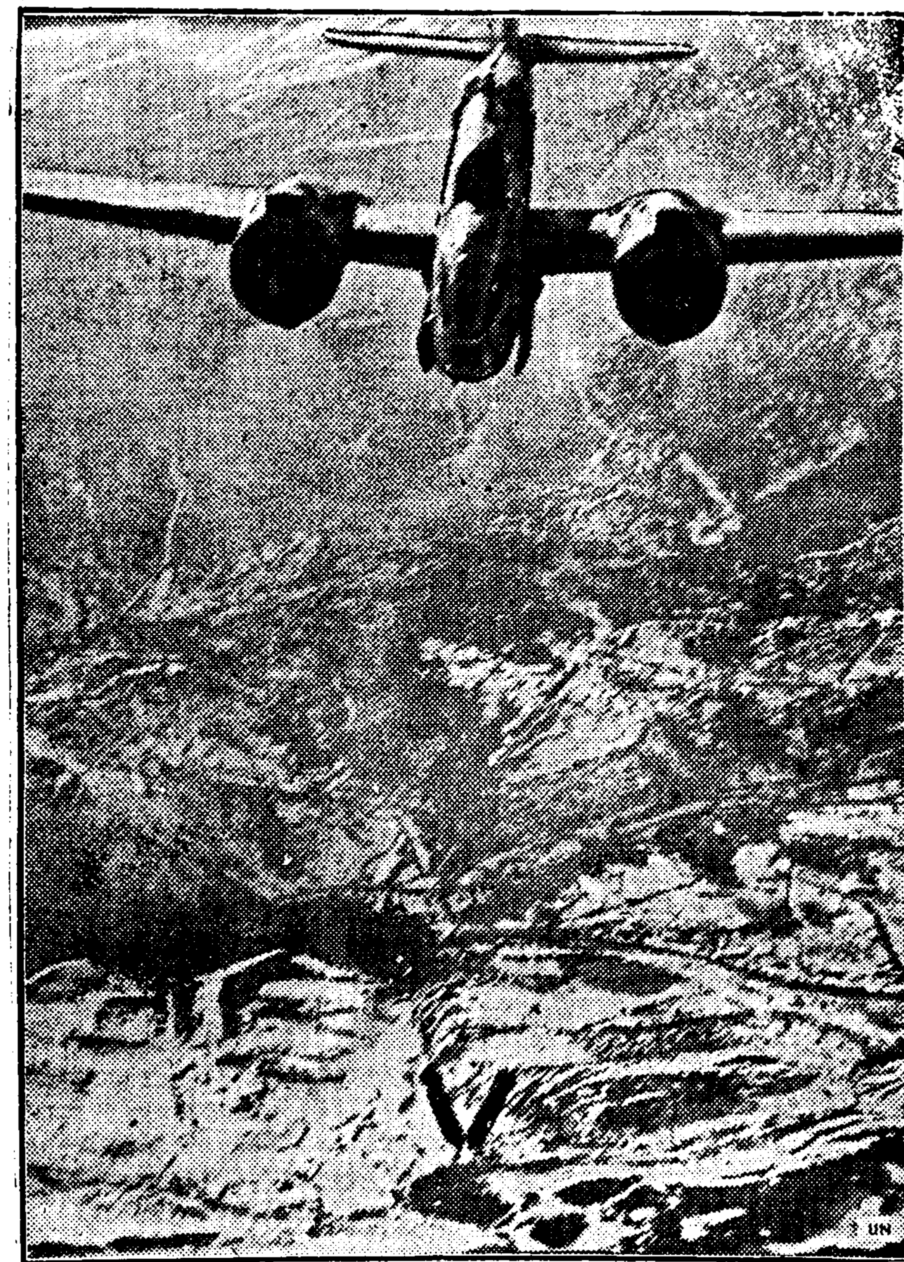
[2]) Binnen enkele dagen zal Mr. J. J. A. Ellis dit in ons blad behandelen. — Red.

Generaal Douglas MacArthur, opperbevelhebber in het Zuid-Westen van de Stille Zuidzee, schouwt met Vice-Admiraal Thomas C. Kinkaid (links van het kanon) een afweergeschutstelling op een eiland van de Admarilteits groep.

De landingsaanval van de Noordamerikaanse mariniers op het strand van het eiland Engebi in de atol Eniwetok. Een zwaar rookscherm is gelegd om de mariniers te beschermen bij de landing

Op de Rome — Pescara weg, waarlangs de Duitsers versterkingen aanvoeren om de Geallieerde aanval te weerstaan, werpt een Britse bommmenwerper bommen, die een V-teken vormen.

Curaçao.

VENEZOLAANS JOURNALIST OP CURAÇAO.

Zaterdag arriveerde alhier de Heer Miguel Palacios van El Universal te Venezuela. De Heer Palacios is herwaarts gezonden door zijn blad ten einde enige artikelen over Curaçao te schrijven in El Universal. In het biezonder is de Heer Palacios geïnteresseerd in het onderwijs, ziekenverpleging e.d. De Heer Palacios zal een week te Willemstad blijven.

KLEUTERSCHOOL SANTA PHILOMENA INGEWIJD.

In tegenwoordigheid van den Inspecteur van het Onderwijs Dr. Wybojan Goslinga, verschillende Paters, vele Zusters, den Heer J. H. G. Mulders en de Heren Tassan en A. Smit met hun echtgenoten, werd gisteren de kleuterschool van Santa Philomena ingewijd door Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., den Apostolisch Vicarius van Curaçao.

Nadat Zijne Hoogwaardige Excellentie de inzegening verricht had, nam Zij het woord.

In 1942, zo sprak Zijne Hoogwaardige Excellentie, werd bij het honderdjarig eeuwfeest der Zusters door de bevolking geld ingezameld voor een geschenk aan de Zusters. Alhoewel de Zusters zeer gaarne een nieuwe Kapel voor zichzelf wensten, bestemden zij het geld toch voor het bouwen van een kleuterschool voor de arme kinderen. Zelfs werd door de Zusters zeer veel geld bijgepast, omdat het bijeenverzamelde geld bij lange niet voldoende was.

Het is hier nog wel goed op te merken, dat critici menen opmerkingen te maken over het vele geld, dat de Zusters zouden overhouden. Zij vergeten, dat het Zusters uit lekenpersoneel bestaat. Zij vergeten ook, dat de Zusters steeds het biezonder voorbereidend onderwijs zelven bekostigd hebben.

Ook deze school is weer een bewijs van de offervaardigheid der Zusters.

Bij het feest werd ook nog een belofte gedaan ten opzichte van dit biezonder voorbereidend onderwijs en het schijnt, dat deze belofte op het punt staat ingewilligd te worden. In verband met de offervaardigheid der Zusters wees de Apostolische Vicarius nog op de onlangs ten grave gedragen Zuster Gerarda, die na een 50-jarige arbeid voor anderen bijkans vergeten stierf.

Na Zijne Hoogwaardige Excellentie sprak nog de Inspecteur van het Onderwijs, die verklaarde, dat er indertijd tijden geweest waren, waarin de autoriteiten de waarde van het kleuteronderwijs niet naar waarde wisten te beoordelen. Nu is er echter verbetering gekomen. De Inspecteur sprak zijn blijdschap uit over deze nieuwe bewaarschool en ook over de nieuwe cursus voor bewaarschoolonderwijzeressen. Dit alles is in goede handen bij de Zusters, besloot de Inspecteur.

Hierna bezichtigde men het fraaie gebouw, dat uit vier leslocalen, twee speellocalen en nog een dakspeelplaats bestaat. De Heer A. Smit maakte de tekening en de Heer Tassan was de uitvoerder.

GOUDEN FEEST.

Gisteren vierden de Zusters Victoria en Modesta haar vijftigjarig Professiefeest in het Sint Elisabethshospitaal. Om 10 uur verrichtte Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O. P. de religieuze plechtigheid in de versierde kapel van het hospitaal. Daarna werden de jubilarissen in intieme kring gehuldigd. Het feest werd overigens geheel in de beslotenheid van het klooster gevierd.

(Vervolg van pagina 1).

van den Noordamerikaansen rechter Holmes: „When a nation is at war many things that might be said in time of peace are such a hindrance to its effort that their utterance will not be endured so long as men fight; no Court could regard them as protected by any constitutional right". Hiermede zal ieder het eens zijn, al dient men in aanmerking te nemen, dat er in Noord-Amerika steeds nog een Congres is, welks leden spreken; de Curaçaose Staten doen zulks in de regel niet en daarom moeten andere organen dit dan doen.

Thans nemen wij afscheid van den Heer van der Laan. Wij hebben hem eens een „gladden jongen" genoemd. Niet alleen zijn gevatheid in het debat, zijn tact om zonder sterke arm het gezag te handhaven, zijn zoeken naar samenwerking en afkeer van instructie van bovenaf, zijn voor critiek immer ontvankelijke oor, — dit alles is hiervan slechts ten dele het bewijs. Zijn loopbaan is er de beste demonstratie van. Het zal Van der Laan daarom zeker goed gaan. De Heer Van der Laan zeide ons op Curaçao een grote practische ervaring te hebben opgedaan en dankbaar aan Curaçao te zullen terugdenken. Mevrouw Van der Laan en kinderen blijven hier, dat is de schaduwzijde van dit vertrek. Doch de overwinning naakt. Van den Laan, de Redactie van de Amigoe di Curaçao wenst u en den uwen het beste toe en tot ziens!

onderwijzend personeel bij de Zusters uit lekenpersoneel be-

TE NEW YORK.

Vrijdag jl. is Doctor F. M. da Costa Gomez te New York aangkomen (Aneta).

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C. Voetbal: Sithoc — Postkantoor 4—1; Excelsior C — Dosko C 5—1; Tropials A — Staco A 2—0; Tropials B — Staco B niet doorgegaan; Jong Bonainre — Ajax 2—0. Door deze overwinning is Jong Bonaire kampioen geworden van de K.S.C.

Honkbal: Quisqueya — Caribe 8—6.

ARUBA

ADVIES - COMMISSIE VOOR HANDELS-AANGELEGENHEDEN.

Men schrijft ons:

De Adviescommissie voor Handelsaangelegenheden, die indertijd op aanwijzing van Zijne Excellentie den Gouverneur, in het leven werd geroepen, teneinde de Arubaanse handel te vertegenwoordigen, en namens deze in contact te staan met de officiële instanties telkens wanneer zulks nodig mocht blijken, toen geconstateerd werd dat de plaatselijke Kamer van Koophandel zo goed als dood was, heeft steeds als een van haar voornaamste taken geacht: de complete reorganisatie van de Kamer van Koophandel en Nijverheid voor Aruba te bewerkstelligen.

In welke mate dit van belang is voor de handel van Aruba beseffen onze kooplieden zowel van de groot- als van de klein-handel wel ten volle.

Immers nu Aruba met de dag en met grote schreden vooruit gaat; nu men op elk gebied een ongekende drang naar vooruitgang constateert, nu meer dan ooit heeft onze handelsstand grote behoefte aan een officieel lichaam om hem waardig te vertegenwoordigen en zijn belangen met meer kansen op succes dan vroeger, waar te nemen.

Onze commissie had reeds vroeger verschillende pogingen gedaan om ook in deze, gunstige resultaten te bereiken, echter moest telkens haar activiteit geschorst worden om reden dat van overheidswege zelf enige belangrijke maatregelen in voorbereidende stadium waren die ten doel zouden hebben de gehele materie op grondige wijze te regelen.

Hiermede bedoelen wij:

a) Ontwerp-landsverordening regelende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid der Kamers van Koophandel en Nijverheid in Curaçao; (die ook voor Aruba een aparte Kamer tevens met nieuwe bevoegdheden en een verschillende samenstelling, inhoudt).

b) Ontwerp-landsverordening houdende vaststelling, van een nieuw kiesreglement van de Kamers van Koophandel en Nijverheid in Curaçao;

c) Ontwerp-landsverordening regelende de instelling van een handelsregister in Curaçao; (tevens een voor Aruba apart).

Deze Ontwerp-landsverordeningen zijn geruime tijd, na eerst te zijn gewijzigd en aangevuld, bij de Staten in behandeling; doch naar ons van bevoegde zijde werd ingelicht hebben zij nu langzamerhand de laatste stadium bereikt, zodat de ordening van deze materie, die ook voor Aruba van buitengewone importantie is, nu eindelijk binnenkort een feit zal zijn.

Doch allereerst moet de handel van Aruba zich voorbereiden voor de verwachte grote reorganisatie en om die reden zal binnen afzienbare tijd, op een nader in de nieuwsbladen en volgens plaatselijk gebruik bekend te maken datum, **een verkiezing van leden van een nieuwe Kamer van Koophandel en Nijverheid voor Aruba gehouden worden.**

Deze nieuwe Kamer zal dan namens de handel de weg moeten voorbereiden voor meer bedoelde reorganisatie voor wat betreft die activiteit, die van de zijde van de handel zelf moet uitgaan.

De tijd is daar dat men breke met de politiek van laiser-faire; trouwens wanneer de handel thans niet uit zijn zoete slaap wakker geschud wordt, om zelf in te zien dat niemand anders dan hij zelf via een soliede en actieve Kamer zijn belangen ter harte moet nemen, dan zal men later als het niet naar wens mocht gaan, niemand anders kunnen blameren.

Het is vooral om die reden dat onze commissie het tot haar plicht rekent al haar contribuanten en ook de handel in het algemeen, langs deze weg ernstig aan te sporen om te zijner tijd de hoog nodige belangstelling te tonen voor de aanstaande verkiezing.

Bedenk dat het hier betreft de belangen van een groep, die dee! uitmaakt van het gehele Arubaanse volk, en die, economisch beschouwd, waardevolle betekenis heeft voor de gehele bevolking; immers de vooruitgang van de handelsstand staat consequent in nauw verband met de vooruitgang van het volk.

Zijne Excellentie Dr. P. A. Kasteel, die de onmisbaarheid van de Kamer van Koophandel beseft, heeft reeds Haar bereidwilligheid in deze getoond, door gelden beschikbaar te stellen ter dekking van de kosten van de nieuw te kiezen Kamer.

Laat ook de handel van zijn kant tonen dat hij deze geste van onzen actieven Landvoogd weet te appreciëren en zodoende van nu af „de reorganisatie van de Kamer van Koophandel van Aruba" en in verband daarmede „de aanstaande verkiezing van de leden van de Kamer", tot het gesprek van de dag make, teneinde bij allen de onmisbare interesse te kweken, en dientengevolge bedoelde verkiezing tot een succes te maken.

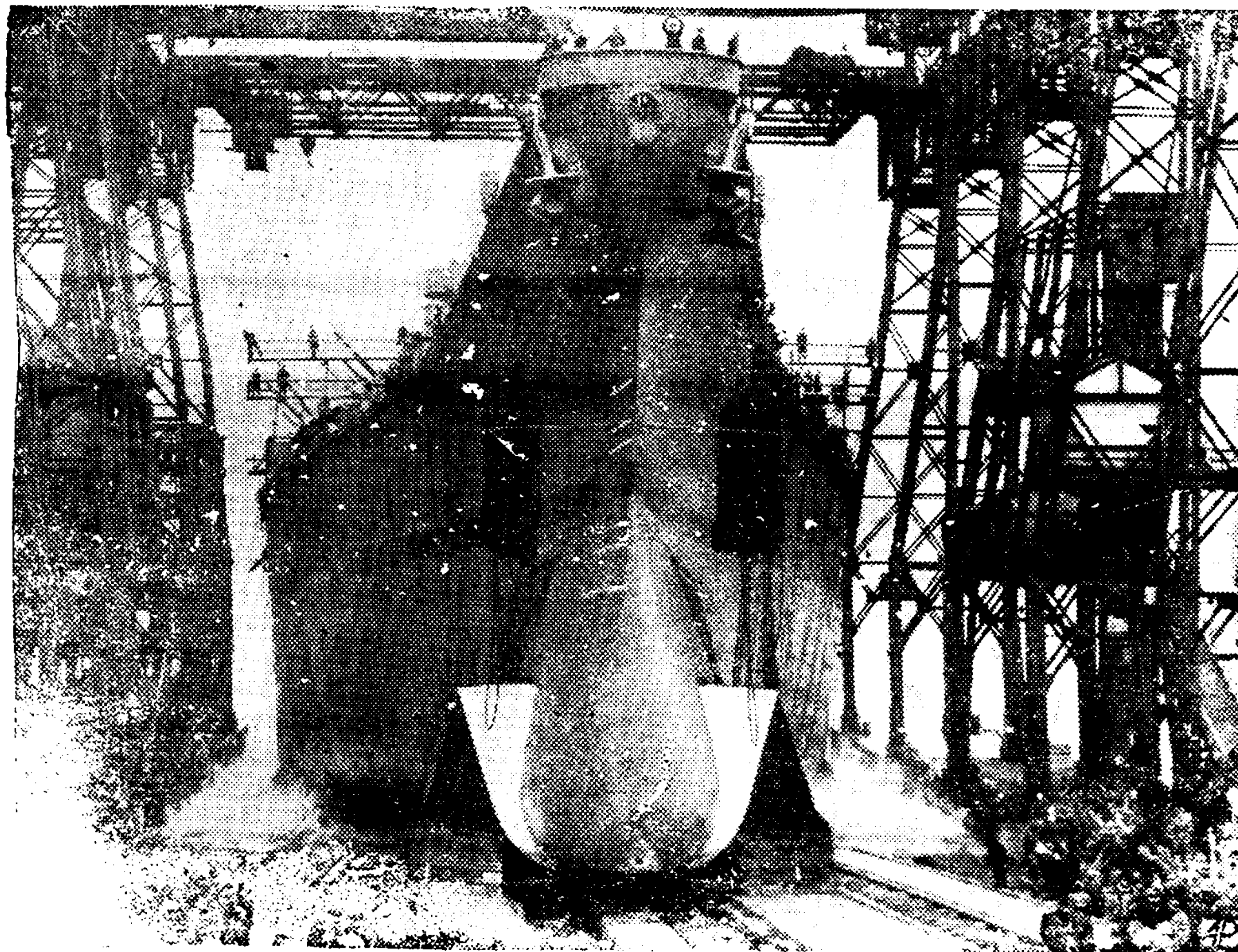
Staten van Curaçao.

Vergadering op Donderdag, den 23n. Maart 1944, des avonds te 8 uur.

Te Behandelen Onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp — landsverordening houdende een tijdelijke verhooging van de verlofbezoldigingbijeen buitenlandsch verlof wegens langdurigen onafgebroken dienst krachtens de bepalingen van het West-Indisch Verlofbesluit 1924 (1943 - 1944 - 91).
3. Wijziging Reglement van Orde.
4. Benoeming van een plaatsvervangenden Griffier.

De Griffier,
G. J. FERGUSON.

De te-water-lating van de „Missouri". Het schip is 45.000 ton groot.

ONS KONINKRIJK

PLAATSEN IN NEDERLAND GEBOMBARDEERD.

De 9e Luchtmacht der Noordamerikanen heeft een niet bekend gemaakt Nederlands vliegveld gebombardeerd; de Engelsen hebben een fabriek te Hengelo onder vuur genomen (Aneta).

Joegoslavië al vanmiddag in de

EEN RECORD-TOCHT.

Na 19 maanden in Oostelijke wateren te hebben rondgezworven, is een Nederlandse duikboot naar Engeland weergekeerd met een record van 25.000 ton gezonken vijandelijke scheepsruimte. Buitendien heeft de duikboot 2 Italiaanse schoeners met kanonvuur in de grond geboord (Aneta).

DE ONDER WATER ZETTING VAN NEDERLAND.

De voorbereidingen om gedeelten van Nederland blank te zetten, zijn volgens een pas ontsnapten Nederlander, reeds in December begonnen. De bewoners van Goeroe Overflakkee kregen in die maand reeds een verwittiging om uit te wijken. De gemalen in de polders zijn ondermijnd en kunnen elk ogenblik door de Duitsers worden opgeblazen. Het eiland Goeree Overflakkee ligt beneden zeepeil (Aneta).

SOERABAIA AANGEVALLEN.

Opnieuw hebben zware bommenwerpers een aanval op Soerabaia gehouden en grote branden veroorzaakt, die 130 mijlen ver te zien waren (Aneta).

BURGEMEESTERS GEWAARSCHUWD.

De Nederlandse burgemeesters zijn verwittingd, dat indien zij niet krachtig reageren op overvallen, die op de gemeente- en distributie-kantoren gehouden worden, rechtsvervolging hen wacht (Aneta).

AANVALLEN IN NOORD-FRANKRIJK.

Mitchells, waarbij ook Nederlandse toestellen van het Vlootcommando, hebben aanvallen gedaan op doelen in Noord-Frankrijk; de Nederlandse vliegers verklaarden bij terugkomst, dat de bommen in dichte massa's op de doelen terecht kwamen. Raf-Spitfires hebben dekking gegeven (Aneta).

RADIO'S UIT DE LUCHT.

Ook de Nederlandse.

Vannacht gingen Frankfurt, Bremen, Hilversum en de Friese radio's uit de lucht.

Laatste Nieuws.

— **Betere** vooruitzichten worden geopend in de Fins-Russische onderhandelingen, aldus de Finse radio van Helsinki, die medeelt, dat er belangrijke veranderingen in de vredesvoorstellen werden gemaakt.

— **Herbert Lehman** heeft zijn knie gebroken in een auto-ongeluk te Algiers, zodat het onwaarschijnlijk is, dat hij de conferentie te Caïro zal bijwonen (op deze conferentie wordt het herstelwerk voor de Verenigde Landen besproken in het biezonder wat de Balkan betreft.

Boeken over Nederland.

Boeken over Nederland verschijnen thans met dezelfde regelmaat, waarmede zij voorheen achterwege bleven. Dit geldt niet alleen voor ons land, doch voor alle landen. Toen wij voor ons redactiewerk bij een Noordamerikaanse boekhandel een bestelling deden van boeken waarin omtrent het land in quaestie iets te vinden zou zijn betreffende de geschiedenis, economie, bronnenrijkdom, binnen- en buitenlandse politiek e.d. kwam het antwoord, dat zulke boeken slechts ten aanzien van enkele landen bestonden. Voor grote landen, als bijvoorbeeld Engeland, kon men ons niet eens helpen.

Daar vermoedelijk wij niet de enigen waren, die enkele boeken vroegen, heeft de **University of California Press** te Los Angeles het voortreffelijke initiatief genomen om zulke boeken voor elk der Verenigde Landen uit te geven, de **United Nations Series.** Tot nu toe is het deel betreffende Tsjechoslowakije en Nederland verschenen. Andere delen zijn in voorbereiding. „The Netherlands", geredigeerd door Dr. B. Landheer, telt 464 bladzijden, kost $ 5.—, en bevat artikelen van Dr. Samuel van Valkenburg over Land en Volk, van Dr. B. H. M, Vlekke over Nederland tot 1581, Dr. A. J. Barnouw over de 17e eeuw, van Mr. H. N. Boon over de vervaltijd en het réveil, van Dr. B. Landheer over de moderne tijd, van J. W. Alberda over onze staatsinrichting, van Dr. David Friedman over onze 54 politieke partijen, van Dr. Amry van den Bosch over onze buitenlandse politiek. Dan staan er nog artikelen in van Drs. H. Riemens, J. A. de Haas, B, Landheer en M. M. Lourens over staathuishoudkundige en maatschappelijke ontwikkeling: van Dr. David Friedman over de godsdienstige situatie, van Dr. B. H. M. Vlekke over het onderwijs, van Joep Nicolas over de kunst, van Paul Bromberg over de architectuur, van Jan Greshoff over de letterkunde en van H. E. Enthoven over muziek. Zes hoofdstukken over Indië (meestal „the Indies" genoemd, een enkele maal Indonesia) en één hoofdstuk van Philip Hanson Hiss over Curaçao en Suriname.

Enkele hoofdstukken over Nederland in de oorlog en zijn plaats temidden der natiën, gevolgd door een oppervlakkige en onvolledige bibliographie, besluiten het boek.

Merkwaardig genoeg verscheen ongeveer tezelfder tijd een boek, **The Contribution of Holland to the Sciences,** a symposium edited by A. J. Barnouw en B, Landheer (Querido, New York), op 373 blz. voor $ 3,50.

Dit boek heeft een even afwisselende inhoud. Ter vergelijking noemen wij hiervan de bijdragen van Prof. J. A. C. Fagginger Auer over de godgeleerdheid, van Prof. Dr. Maarten ten Hoor over wijsbegeerte, van Prof. Dr. A. J. Barnouw over philologie, van Dr. A. M. Meerloo over psychologie, van Dr. B. Landheer over sociologie, van Dr. B. H. M. Vlekke over geschiedschrijving, van Dr. A. Broches over de rechtsgeleerdheid, van Dr. B. Landheer over Politieke economie, van Frits Lugt over de geschiedenis der kunst, van Dr. H. E. Enthoven over musicologie, van Dr. David Friedman over Oosterse wetenschappen, van T. W. L. Scheltema over bibliotheconomie, van Dr. Jan Schilt over sterrenkunde, van Dr. Dirk J. Struik over wiskunde, Dr. Samuel A. Goudsmit en I. B. Cohen over psysica, van H. S. Klooster over scheikunde, van Herman de Jong over geneeskunde, van Dr. J. C. T. Uphof over plantkunde, van J. C. Kromhout over achitectuur, alles besloten door een te beknopte en onvolledige bibliographie

Op zich zelf is het een zeer verheugend verschijnsel, dat zulke boeken gevraagd worden, hetwelk valt af te leiden uit het feit, dat ze uitgegeven worden. Ook is het een zeer verheugend verschijnsel, dat op deze wijze iets gedaan wordt om Nederland in den vreemde bekend te maken, iets dat door chauvinistisch isolationisme te veel verzuimd werd. Dan is het een zeer verheugend verschijnsel, dat de bekende Amsterdamse uitgeverij van Querido herleefd is, doordat de Heer M. E. H. Warendorf in New York is beland en daar met het élan dat zijn uitgeverij in Nederland tot een der bekendste en beste van ons moederland maakte, terstond de hand aan de ploeg sloeg om Neerlands boekenleven te doen herleven. Wij hebben reeds verschillende boeken van Querido gezien, Engelse en Nederlandse, en wij kunnen getuigen dat deze voortreffelijk zijn uitgegeven. Zonder reclame te willen maken zouden wij willen opwekken, dat deze zaak in ons landsbelang te steunen, want het spreekt van zelf, dat zo Querido's boeken niet gekocht worden, op de duur de uitgeverij zal moeten staken. Gelijk bekend is de firma Liberty hier ter stede agente van de uitgeverij Querido.

Beide genoemde boeken vertonen overeenkomsten. Vele medewerkers aan het ene boek werkten ook mede aan het andere. Verschillende medewerkers kunnen alleszins deskundig op hun gebied genoemd worden, zodat hun opstellen vaak voortreffelijk zijn. Op sommige gebieden was het wellicht te moeilijk er medewerker te vinden, zodat men zich soms met enige verbazing afvraagt, waarom A of B voor het door hem behandelde onderwerp is gekozen.

Ook vraagt men zich soms af of een buitenlander steeds wijs kan worden uit de ingewikkelde verstrengelingen van interne politieke twistvragen. Uit de talen, beide boeken zijn in het Engels, zou men immers concluderen, dat de boeken bedoeld zijn voor niet-Nederlanders. En in dit geval zou het in de meeste gevallen beter geweest zijn iets van de geest te doen proeven, dan een namencatalogus te geven, waartoe vele schrijvers zich thans bij gebrek aan diepere kennis moeten beperken. Een boek over Nederlands bijdrage aan de wetenschap kan van alles bevatten, maar om daar in één adem Hugo de Groot met vlotte contemporaine schrijvers en vertellers te noemen, is wel wat veel gezocht. Men vraagt zich trouwens af of het opsommen van namen in een boek dat bedoelt de bijdrage aan de wetenschap te geven wel het meest raadzaam is.

Beide boeken gaan hieraan mank, vermoedelijk omdat de samenstellers te veel naar encyclopaedie en te weinig naar de echte wetenschap gekeken hebben. Toch hebben deze boeken hun waarde, vooral in een land als de Verenigde Staten waar men met het bereikte resultaat zeker genoegen zal nemen. Het zou vanzelfsprekend een dieper gaande studie vergen, die geschreven moest worden door lieden, die elk naar hun aard en opleiding op een bepaald gebied thuis zijn, deze beide boeken te beoordelen. Een tegenstrijdigheid zou dan soms vermeld moeten worden. Zo schrijft Barnouw in The Netherlands over de godsdienstvrijheid welke allen steeds genoten en wijst Friedman op de vervolging van de katholieken. De laatste is onzes inziens dichter bij de waarheid. Of een uitdrukking „Rome and Dort" door buitenlanders verstaan zal worden betwijfelen wij ten zeerste; ook de afkorting „Ds." voor dominee zal den meesten onduidelijk zijn.

Een verwijt aan het „rigid dogmatism of the Reformed Church with its emphasis on orthodoxy rather than on inner devotion" raakt natuurlijk kant noch wal. Rechtzinnigheid is nog altijd de beste grond voor devotie. De Moderne devotie wordt een voorloopster van de kerkhervorming genoemd; men kan als men zó redeneert haar even goed een voorloopster van de Jezuieten orde noemen. Haar zuiver-Katholieke inslag was daar in elk geval dichter bij.

Van Descartes wordt door Dr. Friedman gezegd, dat „hoewel hij een wiskundige was hij toch een loyale katholiek bleef". Dezelfde schrijver meent, dat „in de late middeleeuwen de scholastiek — in wezen een mengsel van de philosophie van Plato en Aristoteles toegepast op de Christelijke godgeleerdheid — ontaard was tot een star geheel van ... haarkloverijen", die tezaam vormden „the pedantic scholastic wisdom".

Prof. Fagginger Auer beperkt zich in zijn artikel tot het Protestantisme, wat voor een boek dat volgens de titel bedoelt te zijn een bijdrage van geheel Nederland aan de wetenschap al zeer merkwaardig is. Weliswaar zegt de professor dat hij Catholicisme en Joodse godsdienst bij gebrek aan kennis ter zijde laat, doch dan had de redacteur een ander moeten zoeken. Wij vermoeden trouwens, dat de grote Protestantse massa van Nederland niet content zal zijn met een weergave van de Protestantse godgeleerdheid van unitarisch standpunt, hetwelk door een zo miniem gedeelte van ons volk beleden wordt dat het verwaarloosd kan worden. Gelukkig is het stempel van ons volk nog rechtzinnig.

Gelijk opgemerkt, volledig kan zulk een boek nimmer zijn. Men moet in dergelijke compilaties steeds de gulden middenweg zoeken en over het geheel genomen heeft de betrokken redacteur ook wel hiernaar gestreefd. Soms vragen wij ons af of de veelheid der namen niet verwarrend moet werken op den buitenlandsen lezer, maar over het geheel genomen mogen wij blijde zijn, dat er althans iets gedaan is.

TEN AFSCHEID.

Na deze eerste persoonlijke kennismaking wil ik u nogmaals danken voor de warmte van uw ontvangst, waardoor ik diep ontroerd ben.

Ik verheug mij erop hier weer terug te zullen komen, daar ik mij hier nu zo thuis heb leren voelen, dank zij u.

Ik neem een schat van de schoonste herinneringen van hier mee: stoffelijke, in de vorm van de mooiste voortbrengselen van uw handen en in de vorm van gaven, waarmee u mij zo gelukkig hebt gemaakt die door te mogen geven tot leningen van nood door dezen oorlog geleden, en geestelijke, door de gevoelens te hebben mogen waarnemen, waardoor gij deze onvergetelijke dagen gemaakt hebt tot wat zij waren.

Daaruit bleken mij uw gevoel van saamhoorigheid met ons Koninkrijk en uw geestdrift voor de goede zaak, waarvoor wij strijden en zullen blijven strijden.

Leve ons Koninkrijk.
Leve Curaçao.

* * *

Bij het verlaten van het Staatsdeel Curaçao richtte H. K. H. Prinses Juliana bovenstaande boodschap tot de bevolking. Bij een gedeelte van de oplage hebben wij een bijvoegsel met deze boodschap kunnen doen. Dit bijvoegsel werd door het Gouvernement verstrekt. Daar wij slechts een beperkte aantal kregen, drukken wij de boodschap in ons blad af, opdat iedereen er kennis van neme.

BUITENLAND.

DUITSERS AAN DE WINNENDE HAND?

De Duitsers zijn er in geslaagd, zo seint Richard G. Massock uit Napels, hun sterkten te verstevigen in de buurt van Cassino. Ook heroverden zij een heuveltop. Ten Westen van Cassino wordt nog zeer heftig gevochten tussen geallieerden en Duitsers. De geallieerden doen aanvallen op de sterkten, die de Duitsers in de puinen van de verwoeste stad hebben weten in te richten. Ook wordt hevig gestreden op de helling van de heuvel, waar eens de grote abdij op stond. Toch weten de geallieerden voort te komen in de buitenwijken van Cassino, waarbij zij zonder ophouden werken met mortieren en machinegeweren. Zij weten het spoorwegstation te behouden, hoewel de Duitsers er flink op schieten met grof geschut. Ongeveer 100 Duitsers zijn krijgsgevangenen gemaakt in de strijd om hotel Continental, waar de Duitsers twee tanks hadden neergezet, waarmede zij de geallieerden bestreden.

Dan vielen de geallieerden nog aan het paleis aan de Zuidzijde van de hoofdweg naar Rome, het amphitheater ten Noorden van deze weg enz. In de strijd aan de heuvelhelling hadden de Duitsers het voordeel, dat zij de hoger gelegen gedeelten in hun bezit hadden. Nieuwe voorraden voor de geallieerde troepen, die hier ook een heuvel hebben, werd des nachts door dragers overgebracht; ook heeft men een en ander uit gevechtsvliegtuigen neergeworpen in de namiddag van Zaterdag.

De Duitsers zijn vooral aan de gang in de vallei van de Garigliano, waar een grote sector van het 5e leger is. Daar het helder weer was, konden geallieerde patrouilles tochten maken en van zee uit werd geschoten op de Duitsers in het gebied van Littoria aan het bruggehoofd bij Anzio. Dit geschiedde in samenwerking met grof geschut van de landmacht. De Duitsers gingen voort een hagel van vuur te doen regenen op het bruggehoofd, maar het geallieerde grof geschut joeg een groep vijanden weg (Napels, (AP) 20.3).

RODE LEGER IN ROEMENIË.

Moskou deed weten, dat het Rode leger voortgaat Roemenië binnen te trekken. Het rukt voort over de Dnjester en de Duitsers zijn hierdoor in nieuwe perikelen gebracht, terwijl het oorlogsmoede Roemenië hevig geschokt werd. Toen de Russen Roemenië binnentrokken over een brug, die de Duitsers verzuimd hadden, die vernielen, begonnen duizenden angstige Roemenen hals-over-kop hun dorpen te verlaten. De B.B.C. van Londen gaat aan een stuk voort om Roemenië ertoe te bewegen zijn bondgenootschap met Duitsland te verbreken. Moskou voegde eraan toe, dat duizenden Duitsers en Roemenen gesneefd zijn gisteren. Velen verdrinken, wanneer zij in hun angst de Dnjester inrennen. Als een lawine stortte het Rode leger zich uit over meer dan veertig Bessarabische dorpen. Deze opmars heeft de nazies in de buurt van Odessa voor een moeilijk geval geplaatst. De Russen krijgen steeds meer kans de spoorlijn, die de Duitsers of voor hun bevoorrading of voor hun terugtocht nodig hebben, af te snijden.

Verder naar het Noorden in het oude Polen is ondertussen Maarschalk Gregorius K. Zjukov doende op te rukken met het eerste Oekraïne-leger in de richting van Lwów, hetgeen bespoedigd wordt omdat een heuveltop, waar de vesting Mremenets op gelegen is, intussen is gevallen.

Het Scandinavische telegraafagentschap, dat onder Duitse pressie staat, weet te melden, dat de Russen ook vrijwel gereed zijn met hun voorbereidingen voor een groot, nieuw offensief aan het Noorderfront, hetwelk in de Sovjet-communiqué's niet genoemd werd, sedert het bericht van enkele weken geleden, dat het Rode legr doende was het spoorwegcentrum Pskov — poort naar de Baltische landen — te belegeren.

Het Sovjet-communiqué van gisteren meldde, dat de wintercampagne tot een glorierijk eind is gekomen. Het zeide, dat 355 woonsteden in het afgelopen etmaal waren genomen, dat 3 machten van het Rode leger voortrukken langs het brede front van Polen uit tot aan de Zwarte Zee toe. Het leger van de Oekraïne heeft de Dnjetser bereikt langs een front van bijkans 100 km.

Bij de ongeveer 40 plaatsen aan de rechteroever, die als ingenomen werden gemeld, was ook de districtsstad Soroki bij Yampol. Andere Russische strijdmachten vechten in de buitenwijken van Mogilev, Podolski, het spoorwegcentrum aan de linkeroevr van de Dnjester ongeveer 48 km. ten Noord-Westen van Yampol. Verder rukken ze op naar de spoorlijn van Slobodzeja naar Balti in het Zuid-Oosten.

De val van Nikolaev, dat thans practisch geheel is omsingeld door het 3e Oekraïne-leger, schijnt nabij. (Londen, (AP) 20.3).

Journalistiek Leven in Curaçao.

15.

Bij 67. Directeur - redacteur heet volledig: Mauricio Namias de Crasto, die consul-generaal van Venezuela was. — De generaal heette Cipriano de Castro.

Bij 89. Er zijn twee verschillende Tiempo's: nrs. 89 en 99.

Bij 90. „Momon" Pinedo heet Mozes Michael Pinedo.

Bij 101. In bijna de gehele oplage is door een fout bij de correctie de naam van dit nummer verkeerd opgegeven, het blad heette niet La Cruz, maar La Luz (niet te verwarren natuurlijk met de katholieke La Luz, nr. 71).

Bij 113. Bij vergissing is het jaartal boven dit nummer weggevallen, waardoor het op een verkeerde plaats kwam. La Prensa verscheen eerst in 1928, zodat het dus ná De Schoolrevue komt. De nummering verandert dus als volgt:

113. De Schoolrevue (de oude nummering 114). Hierbij zij nog opgemerkt, dat de vroegere redacteuren van De Schoolrevue na het eerste nummer niet van school zijn verwijderd, doch zelf gegaan. Zoals het aanvankelijk geschreven was zou het voor de heren thans misschien minder prettige indruk maken, waarom wij er prijs op stellen de formulering te wijzigen.

1928.

114. La Prensa (de oude nummering 113).

Deze verbeterde nummering zal in het vervolg gebruikt worden.

Bij 132. In de Beurs- en Nieuwsberichten van 17 Maart 1944, lazen wij hieromtrent nog het volgende:

„In de zeer lezenswaardige feuilleton „Journalistiek leven in Curaçao" schrijft de „Amigoe di Curaçao" in haar [bedoeld: zijn] blad van 15 Maart over de oprichting en ontwikkeling van de „Beurs- en Nieuwsberichten". Daar hierin enige onjuistheden voorkomen, menen wij hierbij even de juiste toedracht te mogen memoreren, Het is inderdaad juist, zoals de Amigoe schrijft, dat de Beurs voortkwam uit een nieuwsblad, hetwelk in Emmastad circuleerde. De heren Van Gogh en Janknecht van de C.P.I.M. verzorgden korte tijd de redactie van de jonge spruit, nadat op 1 April 1935 het eerste nummer van de „Beurs- en Nieuwsberichten" in de stad verscheen. Kort daarna kwam de Heer J. van de Walle in de redactie, welke later geheel door hem werd overgenomen en waarbij hij tot een kleiner lettertype overging, zodat de krant van inhoud omvangrijker werd. Nadat de Heer K. van Gogh enige tijd uitgever was, werd op 1 September 1935 het blad gekocht door den uitgever J. Nijman, die op 1 Augustus 1935 in het bedrijf gekomen was, Van enige invloed van de C.P.I.M. was geen sprake. Op 31 December 1940 verkocht de Heer Nijman het blad aan de N.V. Curaçaose Drukkerij en Uitgevers - maatschappij, die sindsdien, onder directie van den Heer L. W. de Wit, de uitgifte verzorgt".

Bij 126. De Curaçaosche Volkskrant bestond van 30 Januari 1934 tot Juli 1939.

Bij 133. Bij de aankondiging van het eerste nummer van Curaçao Grafico zegt de Amigoe di Curaçao van 16 Februari 1935: „Wij hebben enkele jaren geleden reeds een dergelijk tijdschrift hier gehad, onder dezelfde titel".

Het is ons niet gelukt dit vorige tijdschrift te traceren.

In te lassen bij 1941.

DE KLOK, orgaan van de St. Vincentius - kring (vereniging van de oud-leerlingen van Scherpenheuvel). Driemaal per jaar, met Pasen, in Augustus en December. Eerste nummer Augustus 1941. Stukken in het Nederlands en Papiament (Cuenta di Nansi). Redacteur Pater Rafael Meussen O.P. Drukkerij Scherpenheuvel.

BONAIRE.

Ook Bonaire heeft zijn krant gehad: **De Kampioen,** orgaan van de Bonairiaanse Voetbalbond (B.V.B.), Gestencild maandblaadje in het Papiament. De bond werd opgericht 23 November 1934 en bestond ongeveer drie jaar.

HOOFDSTUK II.

„Het genoegen dàt de meeste mensen ondervinden bij het gebruik van een krant spruit voornamelijk voort uit de kennis van de velerlei handelingen van de staatkundige, militaire, letterkundige en handelswereld".

Aanhef van het eerste hoofdartikel uit het eerste nummer van Curaçao's eerste krant. De Curaçaosche Gourant, 11 December 1812.

De begeerte te weten, wat onze medemensen doen, houdt het beroep der journalisten en krantendrukkers in stand. Hoe meer mensen deze prikkel ervaren, des te gemakkelijker is het een krant uit te geven.

St. Eustatius, middelpunt van de smokkel naar de Verenigde Staten in hun vrijheidsoorlog tegen Engeland in de 18e eeuw, ervoer als centrum van talloze nationaliteiten deze prikkel eerder dan de andere eilanden. Zo geschiedde het dat St. Eustatius lang, zeer lang, vóór de andere Curaçaose eilanden over een eigen krant beschikte: **de St. Eustatius Gazette** van 1799—'93.

Lang na St. Eustatius kwam het Eiland Curaçao, dat zijn eerste krant misschien ook aan politieke gebeurtenissen in het buitenland te danken had (over de andere lezing, de aardbeving van 1812, later), en zo ja, dan aan de nederlaag der Independenten in Venezuela in 1812. Zo zou dus de vrijheidsstrijd in Noord-Amerika geleid hebben tot de eerste krant der Bovenwinden — en van ons staatsdeel als geheel — en de vrijheidsstrijd in Venezuela tot het ontstaan van de eerste krant op Curaçao. Daar ook later vele Venezolaanse politieke vluchtelingen op Curaçao lijfsbehoud zochten, geldt van Curaçao reeds in de aanvang zijner journalistieke historie, dat het als deel van Nederland steeds de traditie van ons land heeft voortgezet: asyl voor vreemdelingen en vrijheid van woord, zelfs als, zoals later zal blijken, dit buitenlandse complicaties zou medebrengen.

DE VEELTALIGHEID.

De inhoud en zijn talen.

De oudste twee bladen van Curaçao droegen een titel in het Engels: **St. Eustatius Gazette** (1790) en **The Curaçao Gazette and Advertiser** (1812). Beide bladen waren voor een groot deel in het Engels en voor een klein deel in het Nederlands gesteld. De meertaligheid in de Curaçaose bladen is een hunner kenmerken gebleven. De bladen welker inhoud slechts in één taal gesteld was of is, waren in het verleden en zijn in de tegenwoordige tijd, naar hun aantal sterk in de minderheid, De traditie, welke nieuwe bladen als Economische Berichten en De Passaat hier onlangs hebben voortgezet, door in hun programma of inleiding hun veeltaligheid aan te kondigen, vindt reeds een begin in 1875, toen De Vrijmoedige in zijn eerste nummer van 6 April 1875 schreef dat in de regel de artikelen van de redactie en haar medewerkers in het Nederlands of in de landstaal (dus het Papiament) gesteld zouden zijn, maar dat wanneer het nodig en dienstig was zij ook in een der hier gebezigde hoofdtalen zouden worden geschreven.

De meest voorkomende talen waren in het verleden **Spaans** en **Engels.** In de loop der 19e eeuw heeft zich daarnaast het **Papiament,** de volkstaal der inheemse bevolking der Benedenwindse eilanden, gevoegd. De **Nederlandse** taal werd weliswaar na Maart 1816 de taal van de Curaçaosche Courant, maar dit blad buiten beschouwing latende, is er voor zover wij weten tot 1900 geen enkel blad, dat uitsluitend in het Nederlands gesteld werd. Na 1900 werd de Amigoe di Curaçao, tot dan toe een tweetalig blad (Nederlands en Papiament) het eerste uitsluitend in het Nederlands gestelde blad. Uitsluitend in het Spaans gestelde bladen had men reeds lang vóór 1900. Waren dit enertijds bladen van uitgeweken Venezolanen, andererzijds was het Spaans bij de meer ontwikkelden zeker beter bekend dan het Nederlands.

De veeltaligheid is trouwens niet alleen een der kenmerken der Curaçaose pers, maar ook van de Curaçaose bevolking, die uit een 45 nationaliteiten is samengesteld.

In de loop der 20e eeuw is er verandering gekomen voor wat het Eiland Curaçao betreft. De omvangrijke uit Europees Nederland gerecruteerde ambtenarij heeft het Nederlands hier ook als spreektaal enige ingang doen vinden, een verheugend feit, waaraan vooral na Wereldoorlog I de bemanningen der olie- en scheepvaartmaatschappijen het hare hebben bijgedragen, zij het dat juist in die kringen de moedertaal zo verminkt wordt door de insluipselen van andere talen.

Het Papiament, met welker orthographie Mgr. Martinus J. Niewindt, de eerste Apostolisch Vicarius van Curaçao, reeds is aangevangen getuige zijn in 1824 uitgegeven catechismus, heeft in de periodieke pers in 1871 zijn intrede gedaan in **Civilisadó** (nr. 6) het eerste blad in het Papiament. Zijn redacteur was een helaas afgevallen zoon van Mgr. Niewindt die de grondslagen voor de Papiamentse orthographie heeft gelegd, de felle antikatholieke Casten D. Meyer. **Het eerste** katholieke blad in het Papiament (althans gedeeltelijk) is de **Amigoe di Curaçao** (nr. 22) in 1884.

Op **Aruba** is daarentegen het Engels de voornaamste taal gebleven.

Met Nederlands vindt men er moeilijk de weg. De invloeden van de Noordamerikaanse Lago Oil & Transport Company laten zich hier onderkennen. Toch worden naast het Engels, ook Papiament, Nederlands en Spaans gebezigd.

Wordt vervolgd.